

Motion till riksdagen 2005/06:Ju358

av **Beatrice Ask m.fl. (m)**

Polisen i medborgarnas tjänst

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	2
3	Inledning	4
4	Polisverksamhetens ekonomiska förutsättningar.....	5
5	Modern struktur och aktivt ledarskap.....	5
5.1	Rikspolisstyrelsens ledande funktion	6
5.1.1	En myndighet	7
5.1.2	Lokal förankring.....	8
5.2	Aktivt ledarskap	9
5.3	Strategier för ökad effektivitet – metodutveckling.....	10
6	Polisen i medborgarnas tjänst.....	11
7	Polisutbildningen	13
7.1	Grund- och vidareutbildning	13
7.2	Ledarskapsutbildning	15
7.3	Forskning och utvärdering	15
8	Modernisera utrustning och teknik.....	16
9	Lagar och föreskrifter.....	17
10	Samarbetet med andra aktörer måste bli bättre	18
10.1	Nya brott fordrar internationellt samarbete	19

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det skall finnas 20 000 poliser år 2010.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisen skall organiseras i en myndighet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den lokala förankringen måste stärkas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återkopplingen till ingripande polisman avseende vidtagna åtgärder måste förbättras.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att varje enskild polis skall ha en personlig utvecklingsplan.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att svensk polis i högre utsträckning måste ta del av internationella erfarenheter avseende metoder att bekämpa brott.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att metodutveckling skall ske från utvecklingscentrum i samarbete med åklagarväsendet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polis skall svara högst en minut efter att allmänhet ringt 112.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisens kunskaper i bemötandefrågor måste öka.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en brottsofferhandläggare skall finnas inom varje polismyndighet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en strukturerad verksamhet för hantering av klagomål bör införas.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att familjevåldsenheter skall finnas i hela landet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagstiftning som påverkar polisens arbetsmiljö måste ses över.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stödet till poliser som är utsatta för våld och hot måste förbättras.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att antagningskriterierna till polisutbildningen måste ses över.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att praktik skall vävas in tidigare i grundutbildningen jämfört med i dag.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samarbetet med universitet och högskolor måste öka.

Fel! Okänt namn på

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att genomgången vidareutbildning skall vara en förutsättning för befordran.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att dagens utbildningsmodell skall utvärderas.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att en grundläggande ledarskapsutbildning i grundutbildningen bör införas.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att ledarskapsutbildning görs till ett krav vid chefställningar.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att polisens ledarskapsutbildningar bör utvecklas i samverkan med Försvarshögskolan.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att uppföljnings- och utvärderingsarbetet inom polisen skall utökas.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att den polisiära forskningen måste byggas i samverkan med högskolor och universitet.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utbyggnaden av Rakel skall ges tillräckliga resurser för att klara framtidens krav på modern kommunikation över hela landet.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att poliser i yttre tjänst måste ges effektiva IT-verktyg.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att antalet IT-system inom polisväsendet måste minska.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att hemlig avlyssning, buggning, bör tillåtas vid misstanke om grov brottslighet.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att DNA-registret bör utvidgas.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att polisens föreskrifter måste förenklas och förtydligas.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att formerna för den lokala polisens samarbete med andra myndigheter måste ses över.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att det internationella perspektivet inom polisväsendet skall öka.

Fel! Okänt namn på

3 Inledning

Polisens främsta uppgift är att skydda medborgarna från brott. Medborgarnas förtroende måste vinnas och deras säkerhet garanteras. Polisväsendet måste präglas av ett medborgarperspektiv för att nå framgång i sitt arbete. Medborgarperspektivet verkar dock ha försvunnit i takt med att alltfler poliser hamnar bakom skrivbord med administrativa uppgifter och bristen på polisiär närvaro är uppenbar i stora delar av landet.

Polisen har en nyckelroll i det brottsbekämpande arbetet. Polisen skall förebygga och upptäcka brott, ingripa och se till att den som begår brott identifieras och lagförs. Ansvar och uppgifterna som de presenteras i övergripande mål har varit ungefär desamma under lång tid.

År 1965 då polisen förstatligades anmäldes ca 440 000 brott. Då var reglerna för föräldra- respektive sjukledighet andra, liksom reglerna för studieledighet och ledighet för att pröva annan tjänst. Det fanns ingen facklig förtroendemannalag, ingen vård av barn och inga deltidspensionärer. År 1965 fanns det inte heller någon grov organiserad brottslighet, ingen trafficking, inga barnpornografibrott var kända, inga hedersmord, inga IT-brott och ingen grov ekonomisk brottslighet. Samhället såg helt enkelt annorlunda ut än vad det gör i dag.

I dag anmäls 1 248 000 brott.

Polisverksamheten måste också utvecklas och moderniseras. Vi anser att Sverige behöver fler poliser. En mer effektiv organisation förutsätter att polisutbildad personal används för primärt polisiära uppgifter. Att säga upp civil personal så att uppgifter av rent administrativ karaktär måste utföras av poliser är ineffektivt och försvårar en modernisering av rutiner och administrativ verksamhet. Att förtidspensionera äldre poliser innebär en förlust av viktiga erfarenheter. För närvarande tvingas polismyndigheterna att göra både och för att hålla budget.

Under många år har polisens ekonomi tvingat fram en prioritering mellan de prioriterade mål som ställts upp. Exempelvis har antalet årsarbetskrafter för polisens arbete mot narkotika nära nog fördubblats sedan mitten av 80-talet, utan att polisen fått fler anställda. Det betyder att andra uppgifter har fått stå tillbaka.

Resultatet av den förda "polispolitiken" är att toleransen för vad medborgarna måste acceptera, eller i vart fall vad som inte beivras, successivt höjs. Många vittnar om att de inte ens kommer fram till polisen på telefon. Andra får beskedet att de inte kan komma när det behövs. Privata väktarföretag och enskilda vaktverksamheter får ta över bevakning av hus, hem och företag. Genom höjda försäkringspremier får vi betala för alltfler brott som aldrig utreds och där ingen förövare ställs till svars. Dessutom har vanligt folk börjat ta lagen i egna händer genom att med mer eller mindre illegala metoder lösa problemen.¹

¹ Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 95.

Vi moderater vill se en offensiv i brottsbekämpningen. Det behövs mer pengar och en övergripande strategi för nolltolerans mot företeelser och brott på bredden. Vi är beredda att pröva nya metoder och samarbeten för att lösa bekymren.

4 Polisverksamhetens ekonomiska förutsättningar

Polisens budget för 2006 ligger på 15,5 miljarder kronor, men täcker inte de åtaganden som lagts på verksamheten. Senare års anslagstillskott har främst använts till att täcka tidigare underskott, otillräcklig pris- och lönekompensation, ökade pensionspremier och viss ökning av antalet poliser. Den budgetprognos som gjorts av Rikspolisstyrelsen visar att det krävs ansevärliga tillskott för att klara den planerade ökningen av antalet poliser, investeringar i ett nytt radiokommunikationssystem m.m.

Alternativet till ökade resurser är ytterligare besparingar genom nedläggning av polisstationer och uppsägningar av civilanställd personal. Men även operativa neddragningar behöver göras i form av bl.a. lägre minimibemanning, vilket leder till än längre utryckningstider. Polisens närvaro är redan dålig på många håll och polisutbildad personal tvingas att utföra uppgifter som kan skötas av andra inom myndigheterna. Detta är inte acceptabelt. Färre civilanställda slår direkt på polisens förmåga att arbeta effektivt.

Moderaterna anser att det är helt nödvändigt att öka antalet poliser i aktiv tjänst. Ett femårsprogram behövs med sikte på att Sverige 2010 skall ha 20 000 utbildade poliser. En sådan ambition kräver utbyggnad av polisutbildningen. Vi anser vidare att arbetet för att minska sjukfrånvaron är centralt. Sjukskrivningstalet 2004 på knappt 4,7 % innebär att mer än 1 100 anställda, vilket motsvarar exempelvis alla poliser i Uppsala och Södermanland, inte finns i tjänst. Aktiva insatser för ökad hälsa och rehabilitering kan därmed ge ett betydande personaltillskott som polisutbildningarna.

- Vi vill ha 20 000 poliser år 2010

5 Modern struktur och aktivt ledarskap

Det behövs fler poliser och fler civilanställda. Många problem bottnar i brist på personal. Åldersstrukturen är dessutom ett växande problem då ett stort antal poliser kommer att gå i pension inom de närmaste åren. Den socialdemokratiska regeringens mål om 4 000 nya poliser är en papperstiger då cirka 1 200 friska poliser samtidigt erbjuds förtida pensionsavgångar för att finansiera nyanställningar. Härvid går mycket kompetens förlorad. Vissa polismyndigheter löser resursproblematiken genom att avskeda civilanställda, vilket gör att poliser får överta administrativa uppgifter inne på polisstationerna.

Fel! Okänt namn på

Antalet civilanställda kommer att minska från 6 753 till 5 980 år 2007. Således kommer antalet civilanställda att minska med närmare 800 personer de närmaste åren.²

Polisens arbete måste förändras från grunden. Gamla sanningar måste omprövas och nya vägar måste stakas ut. De problem som har identifierats är av betydande omfattning och kräver således stora reformer. Antalet anställda poliser har ökat från 15 403 år 1980 till 17 363 år 2005.³ Samtidigt har antalet poliser i yttre tjänst halverats⁴ och sedan 1965 har andelen administrativa tjänster fördubblats, från 15 till 30 %.⁵ Denna utveckling tyder på stora strukturella problem inom polisen. Administration och byråkrati i organisationen måste minskas och moderniseras. Verksamheten måste bli mer effektiv.

Då polisen inte förmår att synas nära medborgarna har röster börjat höjas för att återinföra den kommunala polisen. Kommuninvånarna har tröttnat på att deras polisstationer läggs ned, att polisen inte kommer när ett inbrott skett och att utredningarna läggs ned på ett tidigt stadium utan någon begriplig motivering. Men en mer splittrad organisation löser inte problemen, utan ökar svårigheterna att samordna polisens insatser när det behövs. Utmaningen ligger i att både klara avancerat polisarbete för att bekämpa grov, ofta gränsöverskridande brottslighet och att åstadkomma en bättre vardagspolis med lokal förankring som kan möta vardagsbrottsligheten. För att klara detta föreslår vi en modern struktur med ett aktivare ledarskap.

5.1 Rikspolisstyrelsens ledande funktion

Rikspolisstyrelsens (RPS) huvuduppgifter är att utöva tillsyn över polisen och verka för planmässighet, samordning och rationalisering. RPS beslutar om hur de medel som statsmakterna tilldelat polisen skall fördelas mellan polismyndigheterna. En viktig verksamhet för RPS är att ansvara för teknik- och metodutveckling inom polisen. Styrelsen är också chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium och ansvarar genom Polishögskolan i Solna och polisprogrammen vid Umeå respektive Växjö universitet för polisutbildningen.⁶

RPS har således ett betydande ansvar för det arbete som bedrivs inom de 21 olika polismyndigheterna. En relevant fråga är om RPS i sin nuvarande form lever upp till sin ledande roll. Av Riksrevisionens granskning av stödet till polisens brottsutredningar framgår att RPS inte utnyttjar sitt omfattande mandat att styra polismyndigheterna till fullo.⁷ Nämnad rapport, som tar sikte på polisens tekniska rotlar, Statens kriminaltekniska laboratorium och Rätts-

² Polisens årsredovisning 2004 s. 59.

³ Personalstatistik poliser 1980–2001, Rikspolisstyrelsens personalbyrå samt från Åtterrapporering enligt regleringsbrevet, 050815, PPE-902-3554/05.

⁴ Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 103.

⁵ Papperspolisen – Administrativt arbete och administrativ förändring inom polisen; avhandling av Anders Ingvarsson Westerberg, Handelshögskolan, Stockholm.

⁶ RPS hemsida 2005-01-18.

⁷ RiR 2004:27 Stödet till polisens brottsutredningar.

medicinalverket, får anses medföra en kraftig kritik av RPS arbete och metoder. Denna kritik spiller i viss mån över även på regeringen. Bland annat kritiseras att det saknas en övergripande strategi för det kriminaltekniska arbetet, kvalitetssäkringen är bristfällig, arbetsfördelningen är oklar och uppföljningen av polisens tekniska rotlar uppvisar påtagliga brister.

RPS bristfälliga styrning framgår också av en departementsutredning rörande strukturella brister inom polisen i vilken uttalas att det finns anledning för RPS att utöva en fastare styrning av polisverksamheten.⁸

5.1.1 En myndighet

Det är viktigt att polisen fungerar väl i hela landet. Statens ansvar måste vara att säkra tryggheten och kvaliteten i polisverksamheten, samt att tillse att begränsade resurser och specialistkompetens används effektivt.

Vi föreslår därför att polisen organiseras i en myndighet med ett antal geografiska polisområden. Därmed kan byråkratin effektiviseras och resurser för egentligt polisarbete frigöras. Den nya organisationen skall ledas av en Rikspolischef och respektive polisområde av en områdeschef. Under omorganisationen finns det anledning att överväga att samtliga chefer sägs upp och att rekrytering till varje chefspost sker på nytt. Härvid kan anmärkas att rekrytering bör ske utifrån konstaterade ledaregenskaper varvid genomgången chefsutbildning skall premieras.

Inom den nya myndigheten skall endast ett övergripande ansvar ligga på den centrala nivån. Målet är att få en mindre men skarpare ledningsfunktion. Den centrala ledningen skall formulera tydliga mål med realistiska prioriteringar för polisverksamheten och ta ansvar för specialkompetens som inte kan ordnas eller inte behövs överallt. Verksamheten skall följas upp och utvärderas löpande.

Polisens arbete är av förklarliga skäl i mycket hög grad beroende av samhällets utveckling i övrigt. Polisens arbete måste således hela tiden anpassas till nya krav, både på lokal och nationell nivå. Samordningen av polisens resurser måste ske på ett rationellt sätt med hänsyn till trygghet och insatstider. De länsgränser som i dag finns myndigheterna emellan utgör ofta en oöverstiglig mur vad gäller samverkan. Till exempel är den nationella insatsstyrkan beroende av att polischef i varje län fattar beslut om förstärkningsvapen när en operation rör sig över länsgränserna. I en ny organisation skall den centrala ledningen åläggas ett stort ansvar i denna del med bl.a. regelbundna länsöverskridande övningar som instrument. Härvid skall den centrala ledningen verka för att administrativa system är nationella för att förhindra problem vid samverkan. Organisationsstrukturer och arbetsfördelning skall regelbundet utvärderas och omprövas. En viktig uppgift för ledningen är att implementera kunskaper och rutiner för gränsöverskridande polisiärt arbete.

- Polisen skall organiseras i en myndighet

⁸ Ds 2004:34 Strukturella brister inom polisen.

Fel! Okänt namn på

5.1.2 Lokal förankring

Det är nödvändigt att ta den s.k. mängdbrottsligheten och polisens ansvar för att upprätthålla allmän ordning på stort allvar. Ledorden för polisverksamheten skall vara att lämna stöd och service till medborgarna.

Glesbygden har drabbats mycket hårt av indragningarna och på många håll upplever invånarna att det lämnar efter sig laglösa områden i vårt land. Vi kan inte acceptera denna utveckling utan anser att den polisiära närvaron måste öka i hela landet. Som nämnts ovan har antalet poliser i yttre tjänst minskat kraftigt de senaste decennierna.

Bemanning 1994

Ort A, drygt 35 000 invånare:	2–3 patruller
Ort B, drygt 18 000 invånare:	1–2 patruller
Ort C, drygt 16 000 invånare	1 patrull

Bemanning 2003/2004

Ort A–C	2–3 patruller som utgår från ort A
---------	------------------------------------

Bilden för större städer är densamma.

Stad med över 150 000 invånare

	Vardagar	Helger
1984:	9–12 bilar	11–15 bilar
1994:	5–8 bilar	7–10 bilar
2004:	3–4 bilar	4–6 bilar

Antalet anställda poliser har under samma period utvecklats enligt följande:

1984: 16 975

1994: 16 758

2005: 17 363

Medborgarens otrygghet är dessbättre sällan direkt knuten till de grövsta våldsbrotten. Det är i stället vardagsbrottslighet, såsom stölder, inbrott och klotter, som gör medborgarnas vardag otrygg. När polisen lämnar stora delar av brottsligheten därhän, fyller privata aktörer och kommuner igen tomrummet med stora investeringar i larmanläggningar och anställande av ordningsvakter. Denna påtvingade privatisering riskerar att leda till att de svagaste grupperna i samhället drabbas hårdast, eftersom de inte har råd att köpa dyra larm- och bevakningstjänster.

Den socialdemokratiska regeringens politik för polisväsendet har under lång tid präglats av kortsiktighet och brandkårsutryckningar när allmänhetens krav blivit alltför uppenbara. Polisverksamheten har ständigt omorganiserats med nedläggningar av polisstationer som en vanlig följd. Av ovan gjorda beskrivningar har restiden ökat i takt med avstånden. Redovisning av dessa reskostnader i arbetstid lyser med sin frånvaro och effektiviteten per utfört arbetspass minskar naturligtvis betydligt när en stor del av tiden går åt till

transporter. Vi vill bryta denna negativa trend och med långsiktighet bygga upp en polis för alla.

Närpolisreformen kan sägas ha havererat, men de ambitioner som en gång ställdes upp var goda. Det finns anledning att utvärdera reformen och i en ny organisation ta till vara goda exempel.

I den nya organisationen skall lokala intressen väga tungt. Polisen är till för medborgarna och deras trygghet. Från central nivå skall endast ställas grundläggande krav på vad den lokala polisorganisationen skall klara av t.ex. vad gäller att polis skall finnas tillgänglig dygnet runt. Det bör dock poängteras att även den lokala polisen skall använda sig av de arbetsmetoder som den centrala nivån beslutar med de lokala anpassningar som kan vara nödvändiga.

Det är också nödvändigt att polisens kontakt med det samhälle de verkar i är utvecklad. Den lokale polischefen bör regelbundet hålla kommunledningarna informerade om resultat och satsningar för att effektivisera arbetet.

- Den lokala förankringen måste stärkas

5.2 Aktivt ledarskap

Det skall löna sig att vara en bra polis. Dagens poliser utsätts för stora prövningar om de vill utträta ett bra arbete. Den polis som kliver ur polisbilen och möter medborgarna kommer att få ta emot fler anmälningar av allmänheten. Fler anmälningar leder i dag till omfattande administration i form av rapportskrivande. Rapportskrivandet kan i sin tur leda till att dagen blir längre efter passets slut. När den enskilde polisen dessutom inte får uppskattning för sitt arbete tar det inte lång tid innan en aktiv aspirant omvandlas till en passiv polisbilsåkande inspektör som varken ser eller hör.

Rutiner och teknik för att avbyråkratisera det administrativa polisarbetet måste utvecklas och komma till användning. Men det behövs också ett bättre ledarskap.

Med chefer som vågar ta ansvar och dessutom ges möjligheter att påverka den enskilde polismannens lön och arbetssituation kommer det att löna sig att vara en bra polis. Vid utvärderingen av den enskilde polisen måste chefens kunskap och kompetens kompletteras med bra och vetenskaplig statistik. Bra chefer kommer också att kunna ta de obehagliga samtalen med de kollegor som inte når upp till vad som förväntas. De medarbetare som efter upprepad misskötsel inte når upp till ställda krav skall kunna påräkna någon form av sanktion.

En viktig del i den enskilde polismannens arbete är att få återkoppling till gjorda insatser. Alltför sällan får den polis som först kom till en brottsplats slutligen veta vad som hände: domstol m.m. Återkopplingen är viktig och nödvändig för motivationen.⁹ Exempelvis skulle domar kunna cirkuleras till alla inblandade poliser för kännedom. I större ärenden kan en genomgång med polisledning och åklagare vara av värde.

⁹ Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 86 och 112 f.

Fel! Okänt namn på

Varje enskild polis skall även ha en personlig utvecklingsplan. I dag sker ofta vidareutbildningar utan någon genomtänkt strategi. Det förekommer att poliser deltar i en utbildning men att de därefter inte får arbeta med frågorna. Det är givetvis ett oacceptabelt resursslöseri. Tvärtom skall en plan finnas avseende varje enskild polis vidareutbildning och karriär.

- Återkopplingen till ingripande polismän avseende vidtagna åtgärder måste förbättras
- Varje enskild polis skall ha en personlig utvecklingsplan

5.3 Strategier för ökad effektivitet – metodutveckling

Begränsade ekonomiska och personella resurser tvingar fram prioriteringar inom alla verksamheter, även polisens. Av de redovisningar som gjorts bl.a. av Rikspolisstyrelsen framgår att narkotika och våldsbrottsbekämpning tar alltmer tid, medan mängdbrottslighetsinsatser får stå tillbaka.

Vi menar att det utöver prioriteringar behövs mer uttalade strategier för att öka polisens effektivitet. Vissa insatser är mer framgångsrika än andra. Dessvärre saknas ofta underlag för att bedöma vad som fungerar väl och inte när det gäller polisens arbete. Dokumentation och utvärdering är ett eftersatt område som måste utvecklas.

Märkligt nog, eller kanske en naturlig konsekvens av detta, finns få svenska vetenskapliga utvärderingar av polisiärt arbete. BRÅ:s rapport Effektiva åtgärder mot brott (2004) har kunnat identifiera 15 sådana rapporter gjorda under en tidsperiod på 30 år. Det är otillräckligt som stöd för utveckling av ett så viktigt område som brottsbekämpningen.

Internationella erfarenheter visar att uppföljning och återkoppling är centralt för ett framgångsrikt polisarbete. New York-modellen som framgångsrikt minskat kriminaliteten i metropolen har ett statistiksystem där man varje vecka går igenom utvecklingen för de viktigaste brotten, distrikt för distrikt. Lokala polischefer får var 14:e dag inför polismästare och ofta borgmästaren stå till svars för eventuella ökningar när det gäller antalet anmälda brott.

Då befintligt svensk forskning är otillräcklig måste information inhämtas från andra källor. Vi skall inte göra om misstag som begåtts i andra länder och vi skall inte ”uppfinna hjulet på nytt”. Härvid kan den relevanta frågan ställas om huruvida vi har råd att inte utveckla polisarbetet i riktning mot de metoder som polisen i New York använder. Kan vi säga nej till minskning av brottsligheten med 70 % under en tioårsperiod?

Det finns även anledning att ta del av andra exempel. För London finns handlingsplanen The London anti-social behaviour strategy 2005–2008. Ett stort antal olika myndigheter och organisationer samarbetar: London Government, British Transport Police, City of London Police, Govt. Office for London, Housing Corporation, London Fire & Emergency Planning Authority, Metropolitan Police Service, Metropolitan Police Authority, och Transport

för London. Planen ställer upp uttalade, klara mål, utser ansvariga myndigheter samt anger vilka åtgärder som skall utföras. Handlingsplanen bygger på ett utförligt underlag där intressegrupper och -organisationer konsulterats.

Det är nödvändigt att metodutveckling leds och utförs på ett professionellt sätt. I dag tenderar många projekt sluta i IT-utvecklingsprojekt¹⁰ som ökar administrationen, och dessutom har i många fall billigare lösningar kunnat göras genom upphandling av befintliga system som anpassats till polisens verksamhet.

För att polisen skall fungera effektivt och med hög kvalitet är det nödvändigt att gamla sanningar hela tiden ifrågasätts. Den enskilde polismannen på fältet skall kunna påverka sin situation, och förslag till förbättringar skall uppmuntras och belönas. Det skall löna sig att vara en bra polis.

Större utvecklingsprojekt bör initieras från central nivå med representanter från de olika aktörerna i rättskedjan. Utvecklingsuppdragen läggs sedan ut på regional nivå där samverkan med övriga aktörer skall ske. Genom att tillskapa gemensamma utvecklingscentra för åklagare och polis kan sannolikt avsevärda samordningsvinster uppnås. Redovisade uppdrag remitteras till övriga regioner varefter slutprodukten implementeras i det operativa polisarbetet med de lokala variationer som är nödvändiga.

- Svensk polis måste i högre utsträckning ta del av internationella erfarenheter avseende metoder att bekämpa brott
- Metodutveckling skall ske från utvecklingscentra i samarbete med åklagarväsendet

6 Polisen i medborgarnas tjänst

Moderat kriminalpolitik kommer att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Polisarbetet skall ha sin utgångspunkt i medborgarnas behov och präglas av snabb och korrekt handläggning, god service och hög tillgänglighet. Att förebygga och beivra brott, skydda medborgarna och lämna god service är nyckelbegrepp i moderat polispolitik. Fokus på medborgarnas behov av trygghet och säkerhet är givna ledord.

Medborgarnas berättigade krav på att få ett snabbt bemötande kan inte underskattas. Att som brottsoffer eller vittne till pågående brottslighet bemötas av långa väntetider är oacceptabelt. Vi menar därför att det är rimligt att kräva att personer som ringer 112 skall få tala med en företrädare för polisen efter högst en minut efter att ett samtal kopplats fram till 112.

I regeringens regleringsbrev saknas tydliga mål i form av relevanta nyckeltal. Detta får till följd att vissa polismyndigheter enbart genom förändringar i rapportering förbättrar sin statistik snarare än att verkligen vidta åtgärder. Som exempel kan nämnas att det förekommer att om en gärningsman begått flera brott så redovisas detta i flera olika förundersökningsprotokoll i stället

¹⁰ Förstudierapport, Ny organisation för RPS, 2005-06-30 Dnr 3077/05, s. 14.

Fel! Okänt namn på

för som tidigare ett protokoll för alla brott. På detta sätt höjer man enkelt antalet redovisade förundersökningar och framstår genast såsom framgångsrik. Denna typ av åtgärder är tyvärr alltför vanliga och har sin förklaring i dålig ledning och felaktigt uppsatta mål.

Polisstyrelser och polisenämnder är viktiga för kontakten mellan polis och allmänhet, men också för kontakter mellan polis och andra institutioner. De förtroendevaldas roll och ansvar inom polisen behöver ses över.

Polisens bemötande påverkar allmänhetens förtroende för rättsväsendet och är av stor betydelse för ett framgångsrikt polisarbete. Helt avgörande är att medborgarna snabbt kan komma i kontakt med polis och att utryckning och handläggning av ärenden hanteras skyndsamt. Polisens synlighet har betydelse för människors trygghet och förebygger brott. En av de få polisiära åtgärder som visat sig fungera brottsförebyggande är ökad patrullering i områden med hög brottslighet.

Oavsett var i landet ett brott inträffar har den som blivit utsatt för ett brott rätt att få ett professionellt och bra bemötande av polisen. Men kvaliteten på bemötandet varierar. Det gäller bl.a. våld inom familjen. I vissa delar av landet får t.ex. en misshandlad kvinna möta särskilt utbildad polis med erfarenhet och kunskap om problematiken. Med kunskaper om bemötande av chockade brottsoffer kan förhör ske utan ytterligare traumatisering. Bevisning kan säkras och kontakter tas med t.ex. läkare och socialtjänst eller kvinnojour. På andra håll saknas specialistkompetens. Vi menar att det inte är acceptabelt med stora lokala variationer.

Den som utsätts för ett brott måste bemötas med kunskap, empati och konkret hjälp. Brottsoffer måste få stöd genom hela rättskedjan; från anmälan till rättsprocess. Den som inte får se sin anmälan nå domstol måste ges en tydlig och förståelig förklaring. Stödet till brottsoffren kan ges av olika aktörer i rättskedjan, men det bör finnas en samordnande funktion. Denna person skall kunna ge relevant information till brottsoffer dygnet runt, och samordna de insatser som samhället i dag erbjuder. Handläggaren skall vara i kontinuerlig kontakt med polis, åklagare, målsägandebiträde och domstol för att kunna erbjuda konkret och tydlig hjälp till brottsoffret.

Kvalificerade brott skall hanteras professionellt. Inom varje region skall det finnas kvalificerad kompetens att utreda våld riktat mot kvinnor och barn, t.ex. i form av särskilda familjevåldsenheter med ett nära samarbete med åklagare, socialtjänst m.fl.

Medborgare som upplever sig ha blivit felaktigt behandlade av polisen har alltid möjlighet att göra en anmälan. En sådan anmälan skall upprättas av en polis i chefsställning. Åklagare beslutar om förundersökning skall inledas eller ej. När en förundersökning inleds är vår uppfattning att granskningen av polisen görs mycket noga. Men när allmänhetens klagomål har sin grund i att polisen visat prov på t.ex. bristande moral, småaktighet, otrevligt språkbruk etc. sker sällan vare sig undersökning eller åtgärder. Vi anser att polisen skall ha en strukturerad hantering av klagomål och synpunkter. Det skall betraktas som ett sätt att förbättra och utveckla verksamheten. Den som fört fram synpunkter skall få ett besked eller förklaring till det inträffade och i förekom-

Fel! Okänt namn på

mande fall en ursäkt. Anställda skall få feedback på synpunkter och klagomål som inkommer, även när det inte leder till en disciplinär åtgärd.

Polisers arbetssituation måste också ges bättre uppmärksamhet. Vi moderater menar att utvecklingen har gått åt fel håll när poliser skall tåla att bli spottade i ansiktet. Poliser skall, i likhet med övriga medborgare, förtjäna vederbörlig respekt för sin person. Många poliser upplever även oro på grund av hot och andra påtryckningar som de utsätts för i tjänsten. Härvid är det viktigt att polismyndigheten, som arbetsgivare, tar ett tydligt ansvar för sina anställda och ställer upp med nödvändigt stöd och skydd för att tillförsäkra den enskilde polismannen trygghet i sin roll som polis. Vidare finns det i detta sammanhang anledning att påkalla en översyn av lagstiftningen avseende brotten olaga hot och hot mot tjänsteman. Dagens lagstiftning fångar inte upp de subtilare hot som ofta framförs mot polismän i tjänst. Som exempel kan nämnas gärningsmän som endast upplyser om att de vet var polismannens barn går i skola. För de allra flesta är detta ett tydligt hot men det omfattas i dag inte av ovan nämnda strafflagstiftning.

- Efter högst en minut skall polis svara allmänhet som ringt 112
- Öka polisens kunskaper i bemötandefrågor
- En brottsofferhandläggare skall finnas inom varje polismyndighet
- Inför en strukturerad verksamhet för hantering av klagomål
- Familjevåldsenheter skall finnas i hela landet
- Lagstiftning och praxis som påverkar polisens arbetsmiljö måste ses över
- Förbättra stödet till poliser som är utsatta för våld och hot

7 Polisutbildningen

Den socialdemokratiska regeringen bär ett stort ansvar för de strukturella problem som finns inom polisväsendet, bl.a. genom att all utbildning stoppades i mitten av 1990-talet. Tidigare väl fungerande utbildningar slogs i spillror, och nuvarande utbildning har inte lyckats läka dessa sår.

Den utbyggda polisutbildningen som kommit i gång efter den socialdemokratiska regeringens tidigare stängning av Polishögskolan är positiv. Emellertid finns det anledning till oro då RPS räknar med att den nuvarande satsningen skall avslutas 2008 med följd att antalet poliser därefter ånyo kommer att minska. Dessutom har RPS klargjort att antalet utbildningsorter kan komma att minska då antalet studenter kommer att minska.

7.1 Grund- och vidareutbildning

Polisutbildningen behöver ses över från antagning till vidareutbildning. De personer som arbetar inom polisen måste ha en kvalificerad och relevant utbildning som svarar mot de krav som yrket ställer. Dessa krav kan inte för all tid vara fastställda, utan måste fortlöpande anpassas till den verklighet

Fel! Okänt namn på

polisen har att arbeta i. Det är då viktigt att polisen även är en spegelbild av det samhälle den är satt att verka i. Ett högt förtroende bland medborgarna är avgörande för om polisen skall lyckas med att stävja brottslighet eller inte. Det behövs poliser som kan klara det praktiska arbetet och poliser som kan leda. Det behövs poliser som kan vidareutveckla arbetsmetoder, men också civilanställda med skiftande kompetenser. God utbildning är av avgörande betydelse för om polisen skall lyckas med sitt samhällsuppdrag: att förebygga och bekämpa brott samt att ge samhällets invånare hjälp och stöd.

Kraven för antagning till Polishögskolan är i dag lika för alla som söker till utbildningen. Det finns skäl för det. Samtidigt kan kraven på t.ex. styrka, snabbhet och kondition innebära att förmågor som polisen skulle behöva inte antas och att många inte ens söker utbildningen. De stelbenta antagningskraven bör ses över bl.a. i syfte att bredda rekryteringsbasen. Polisyrket är som vi tidigare angett ett yrke med många olika inslag. Polisen är det demokratiska samhällets verktyg att upprätthålla lag och ordning, trygghet och säkerhet inom landet. Därför måste poliser ha gedigna kunskaper för att snabbt kunna fatta beslut som får långtgående konsekvenser för enskilda. Samtidigt pågår en utveckling som ställer nya krav.

I dag sker utbildning på flera platser i landet, med Rikspolisstyrelsen som huvudman. En översyn av polisutbildningen behöver ske för att utbildningen bättre skall svara mot arbetsuppgifterna och för att dra nytta av att utbildning ges på olika orter. Vi anser att såväl samarbete med lokala universitet och högskolor som utvecklande av varje skolas utbildningsprofil skall uppmuntras. Samarbete med högskolan kan innebära bättre utbildning i vissa ämnen, samtidigt som det öppnar fler möjligheter för påbyggnadsutbildningar och specialisering av poliser. Till exempel innebär den alltmer kvalificerade IT-brottsligheten krav på ny och ökad kunskap. Den grundläggande utbildningen skall riktas mot den verklighet eleverna kommer att möta och ha en klar yrkesförankring.

Utveckling av olika utbildningsprofiler på de tre skolorna bör uppmuntras. Den grundläggande utbildningen skall riktas mot den verklighet studenterna kommer att möta och ha en klar yrkesförankring, där praktiken skall vara en integrerad del av utbildningen. Polisyrket är till stora delar ett praktiskt yrke, ett hantverk, där färdigheter utvecklas genom erfarenheter.¹¹ I detta perspektiv bör även övervägas om den grundläggande utbildningen kan kortas för att successivt kompletteras med obligatorisk vidareutbildning.

En sådan modell ger blivande poliser tidigt anknytning till vardagen i polisarbetet. Över huvud taget måste kontakten mellan polisutbildningen och polismyndigheterna förbättras. Samtidigt måste grundutbildningen ge en tillräckligt teoretisk bas för polisarbetet och för att underlätta vidareutbildning. Utbildning där teori och praktik varvas har enligt vår uppfattning fördelar för en så specifikt riktad utbildning som polisens. Distansutbildningar och användande av IT bör utvecklas ytterligare.

¹¹ Denna uppfattning stöds av ett flertal forskare, se Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 32.

Sammanfattningsvis vill vi utvärdera den grundläggande utbildningen, och med den av oss föreslagna obligatoriska vidareutbildningen kan poliser ges en både längre och mer anpassad utbildning.

- Se över antagningskriterierna till polisutbildningen
- I grundutbildningen skall praktik vävas in tidigare jämfört med i dag gällande ordning
- Öka samarbetet med universitet och högskolor
- Genomgången vidareutbildning skall vara en förutsättning för befordran
- Utvärdera dagens utbildningsmodell

7.2 Ledarskapsutbildning

Någon mer omfattande och generell ledarskapsutbildning finns ännu inte att tillgå.¹² Många polischefer gör ett bra arbete men ledarskapsutbildning är nödvändigt för att kunna få en väl fungerande organisation. Dagens situation är således ohållbar. Vi menar därför att omfattande satsningar måste ske på detta område. För att komma till rätta med problematiken förslås därför att ett rekryteringsförfarande införs där den med bästa meriter tillsätts som chef. Stor vikt skall läggas vid ledaregenskaper och genomgången chefsutbildning. På sikt bör chefer på alla nivåer ha genomgått ledarskapsutbildning. Beträffande utbildningens utformning kan nämnas att samverkan med övriga myndigheter bör eftersträvas. Framför allt bör Försvarsmaktens kompetenser tillvaratas, och ett nära samarbete med Försvarshögskolan bör övervägas. Vidare är det önskvärt att det inom grundutbildningen ges grundläggande ledarskapsutbildning för att ge alla medarbetare förståelse och insikt i chefskapets komplexitet.

- Inför en grundläggande ledarskapsutbildning i grundutbildningen
- Gör ledarskapsutbildning till ett krav vid chefstillsättningar
- Utveckla polisens ledarskapsutbildningar i samverkan med Försvarshögskolan

7.3 Forskning och utvärdering

En viktig del i polisens utveckling är söka reda på vilka arbetssätt som ger bäst resultat. Som nämnts ovan är uppföljning och utvärdering en central uppgift för att kunna driva utvecklingen framåt. I dag är, såsom nämnts ovan, forskningen kring polisens arbetsmetoder mycket begränsad. Kunskapen om vad som faktiskt fungerar saknas således. Inte sällan avslutas framgångsrika projekt med att arbetet läggs ned och eventuella resultat läggs i byrålådan. De olika polismyndigheterna försöker därefter uppfinna hjulet på nytt trots att kunskapen egentligen finns inom polisen. Vi menar att uppföljning och utvär-

¹² Polishögskolans utbildningskatalog 2005: Kurs i Polisleddning 6–7 utbildningsdagar samt Polischefsberedskap steg 1–3 sammanlagt 11 dagar.

Fel! Okänt namn på

dering måste vara centrala begrepp för polisväsendet inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv.

Uppföljning och utvärdering måste ske professionellt med vetenskapliga metoder. Projekt och arbetsmetoder kan analyseras för att därefter ligga till grund för fortsatt utveckling. För att forskningen skall bli effektiv är det dessutom nödvändigt att den är oberoende varför det finns anledning att se över Polishögskolans nuvarande ställning. En stark polishögskola som har förmåga att ifrågasätta gällande normer och arbetsmetoder kommer att vitalisera hela polisorganisationen. Det finns även skäl att stimulera ökad forskning också i polisiära frågor vid universiteten.

- Utöka uppföljnings- och utvärderingsarbetet inom polisen
- Den polisiära forskningen måste byggas i samverkan med högskolor och universitet

8 Modernisera utrustning och teknik

Modern brottsbekämpning kräver tillgång till modern utrustning och teknik. Polisens budget medger inte tillräckliga investeringar. Det faktum att polisen under lång tid jobbat och jobbar med olika radiosystem och i vissa situationer tvingas förlita sig på mobiltelefoner är alarmerande.

Polisen, Kustbevakningen, Tullverket, kommunala räddningstjänster och ambulanssjukvården behöver ett modernt radiokommunikationssystem. Efter flera års utredande har nu ett nytt gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet (Rakel) börjat byggas och beräknas bli operativt över hela landet år 2010.

Rakel kommer att erbjuda bättre täckning än dagens olika system men på grund av stora investeringskostnader finns det en risk för bristande kommunikationsförmåga inte minst i glesbygden. I vissa orter med mindre än 2 500 invånare kommer man inte att kunna kommunicera direkt från polis till polis. Inte heller är täckning i tunnlar garanterat med gällande planering, vilket är allvarligt främst med hänsyn till Stockholms omfattande tunnelbanenät. Vi moderater kräver ett fullt utbyggt radiosystem med full täckning över landet. Medborgarnas och de enskilda polismännens säkerhet kräver väl fungerande radiokommunikation. Vid den fortsatta utbyggnaden är det av största vikt att utnyttja redan befintliga system och master. Härvid har Försvarmakten ett stort ansvar för att lämna tillgång till Försvarets telenät som redan har en väl fungerande infrastruktur.

Nu sker en försöksverksamhet med alternativa vapen i stället för pistol och batong. Polisen behöver även bepansrade fordon att användas vid våldsamma demonstrationer, i stället för oskyddade hästar. Polisbilar bör utrustas med digital videokamera och bandspelare för att effektivt dokumentera brottsplatser, skador och förhör. Ett sådant hjälpmedel ökar rättssäkerheten betydligt och bidrar till att upplärningsprocenten höjs.

Exemplen är många på vad en förbättrad teknik skulle kunna åstadkomma i polisens vardagsarbete. Till detta kommer att arbetet är sådant att särskild skyddsutrustning behövs och kontinuerligt bör bytas ut.

Poliser på fältet måste också få tillgång till bra teknik. Det är inte rimligt att det år 2005 inte finns fungerande system för registersökning direkt från polisbilen utan att ledningscentralen måste anropas för besked, vilket tyvärr ofta tar lång tid. Detta får till följd att ingripanden inte sker eller tar mycket lång tid. Avrapporterande polisman måste därefter alltför ofta skriva i olika IT-system. Därtill kommer att systemen inte är sökbara över dagens myndighetsgränser. En cykel som är stulen i Båstad syns inte i polisens register i Laholm.

- Utbyggnaden av Rakel skall ges tillräckliga resurser för att klara framtidens krav på modern kommunikation över hela landet
- Polisen måste ges effektiva IT-verktyg i yttre tjänst
- Minska antalet IT-system inom polisväsendet

9 Lagar och föreskrifter

Polisens operativa metoder bör förtydligas och regleras i lag. Hit hör bl.a. möjligheten att arbeta under alternativ identitet samt bevis- och brottsprovokation. Nya former av brottslighet, t.ex. försäljning av narkotika på Internet, kräver nya arbetsformer. Även lagstiftningen avseende informationsutbyte och sekretessbestämmelser måste ses över. Hit hör hemliga tvångsmedel och buggning. Samarbetet med bl.a. Europol är centralt och Sverige skall medverka till att det fungerar effektivt.

I dag anses bevisprovokation vara acceptabelt under vissa förutsättningar men gränserna mot brottsprovokation är emellanåt svåra att dra. Det är naturligtvis svårt för polisen att arbeta under oklara regler. Dessa alternativa arbetsformer bör därför formaliseras och gränserna bör regleras i lag. Nya former av brottslighet kräver nya arbetsmetoder varför lagstiftningen löpande måste utvärderas, anpassas och förnyas.

Vi moderater menar att hemlig avlyssning, buggning, bör tillåtas. I dag har polisen möjlighet att telefon- och kameraövervaka misstänkta personer efter domstolsbeslut. Vi menar att tiden nu är mogen för att även tillåta avlyssning i hemmet, andra lokaler eller utomhus för att komma åt grov brottslighet. Buggning bör omgärdas av samma rättssäkerhet som vid hemlig teleavlyssning. Även om den enskildes integritet beskärs något menar vi att det ändå står i rimlig proportion till de vinster som kan uppnås i det brottsbekämpande arbetet.

Vi moderater har länge efterfrågat utvidgade möjligheter till DNA-registrering. En utvidgning kräver dock noggranna överväganden med hänsyn till den personliga integriteten. Vi menar att tiden nu är mogen för en utvidgning på så sätt att DNA-registreringen skall tillåtas på samma sätt som när en misstänkt kan fotograferas och fingeravtryck tas. Det bör således tillåtas när

Fel! Okänt namn på

en misstänkt är häktad eller om en person är misstänkt och det behövs för utredande av brottet och fängelse kan följa på brottet. DNA som bevisning innebär ökade möjligheter att både fria och fälla brottsmisstänkta personer och lösa fler brott.

Föreskrifter och anvisningar upplevs ofta som mycket hämmande på polisens arbete. RPS minskar genom sina föreskrifter handlingsutrymmet¹³ för poliserna, vilket innebär att polisen undviker att vidta åtgärder som de enligt lag har rätt att utföra. Lagstiftningen skall tillämpas fullt ut och inte begränsas av RPS. Dessutom är föreskrifterna inte sällan mycket svårtolkade som t.ex. när en polisman har rätt att använda skjutvapen.¹⁴ Även lagstiftning utgör emellanåt betydande hinder för ett effektivt polisarbete.¹⁵ Härvid kan nämnas att brottet grov olovlig körning inte har en straffskala som möjliggör ett frihetsberövande, vilket får till följd att polis och även åklagare känner maktlöshet inför brottstypen.

- Hemlig avlyssning, buggning, bör tillåtas vid misstanke om grov brottslighet
- DNA-registret bör utvidgas
- Förenkla och förtydliga polisens föreskrifter

10 Samarbetet med andra aktörer måste bli bättre

Samverkan med andra aktörer är en nödvändig del i polisens arbete för att nå framgång mot brottsligheten. Brister i skola, inom omsorg, vård och socialtjänst återverkar på polisarbetet. På motsatt vis kan ett genomtänkt samarbete verka brottsförebyggande och snabbare ge människor på glid det stöd han eller hon behöver. Härvid måste utrymme ges till samverkan inte bara vad gäller de traditionella myndigheterna utan även nya vägar bör prövas. Vid arbetet i samverkansfrågor är det viktigt att tydliggöra skillnaden mellan den samverkan som måste ske för att förebygga brott och den samverkan som är nödvändig när brott har begåtts som kräver samhällets stöd avseende både gärningsman och brottsoffer.

För att nå framgång i kampen mot ungdomsbrottsligheten bör samverkan med framför allt socialtjänsten öka, men även skolan måste lyftas fram. Skolan får ofta de första signalerna på att något är på väg att gå snett. Bristerna i vidare rapporteringen hänger till viss del sannolikt samman med att den enskilde tjänstemannen känner osäkerhet huruvida rapportering är tillåten eller om det verkligen gagnar den utsatte personen. Kravet på samverkan är inte

¹³ Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 81.

¹⁴ Se TT:s telegram 9/9-05, Oklara regler försätter poliser i livsfara, Svenska poliser och misstänkta brottslingar utsätts för onödigt livsfara på grund av att reglerna för när polisen får skjuta i tjänsten är oklara.

¹⁵ Se även Stefan Holgersson, Yrke: Polis, Linköping 2005, s. 77 f.

nytt, men resultaten har uteblivit. Det bör därför övervägas om inte samarbetet måste formaliseras för att framtvunga att rätt information når rätt aktörer.

Grunden för närpolisens införande var att arbetet skulle angripa problem i ett tidigt skede, vara problemorienterat och proaktivt. Tanken var att närpolisen skulle kartlägga och åtgärda i samverkan med alla aktörer i samhället. Polisen skulle vara motorn i samverkan mellan skola, barnomsorg, socialtjänst, fritidsverksamhet, kyrka, företagare och andra. Tanken var god. Men att genomföra denna reform samtidigt med stora ekonomiska neddragningar visade sig inte fungera. I dag har antalet närpoliser drastiskt minskats och reformen havererat. Det finns inte resurser att göra mer än det akuta och utreda de mest prioriterade brotten på många håll.

Vi anser att det fortfarande är rätt att söka vägar för att förebygga och förhindra brott. Till det krävs poliser som kan miljön och människorna som vistas i området. Det fordras att det fortfarande finns polisstationer som är bemannade. Samarbetet med utomstående kan och behöver förbättras. Vi kan konstatera att brottsförebyggande råd på vissa håll fungerar väl. Men verksamheten passar inte överallt och formerna för arbetet måste kunna variera utifrån lokala behov och förutsättningar. Rätt hanterat och i samverkan med polisen finns mycket att vinna genom grannsamverkan och lokalt brottsförebyggande arbete.

- Se över formerna för den lokala polisens samarbete med andra myndigheter

10.1 Nya brott fordrar internationellt samarbete

Den grova organiserade gränsöverskridande brottsligheten ställer nya krav på polisens verksamhet. Det finns sedan länge ett pågående samarbete över gränserna för att förebygga och bekämpa brottslighet. Detta samarbete finns inom EU, men också mellan länderna runt Östersjön. Gränsöverskridande brottsbekämpande samarbete är en nödvändighet. Sverige har allt att vinna på att fortsätta utvecklingen av detta samarbete.

I många länder inklusive Sverige ökar handeln avseende människor, narkotika och vapen. Denna brottslighet kräver utöver ett ökat polisiärt samarbete också ny kunskap. Flickor i patriarkala miljöer, s.k. hedersbrottsproblematik, kräver ny kunskap hos polisen. IT-brott och barnpornografi som sprids via nätet var inte känt för tioalet år sedan. När det gäller omvärldsspaning och analys är det en fördel om informationsutbytet över gränserna utvecklas.

Vid landets gränser måste samarbetet mellan tull, kustbevakning och polis utvecklas. Det nyligen inrättade Maritima underrättelsecentret i Karlskrona är intressant exempel på denna typ av myndighetssamverkan.

Vi välkomnar också tillnärmningen av medlemsstaternas lagar avseende verktyg som underlättar brottsbekämpning. Vi vill dock poängtera vikten av att varje tillnärmning föregås av en noggrann konsekvensanalys, samt en presentation av effekten för svensk lags vidkommande.

Polisväsendet måste genomsyras av ett internationellt perspektiv. Brottsligheten har utvecklats till att vara internationell på alla nivåer alltifrån stora

Fel! Okänt namn på

organiserade nätverk för narkotikasmuggling till små nätverk som utför fickstöld i många europeiska städer eller ligor som stjälar varor i organiserad form från våra varuhus. Utan ett internationellt perspektiv kommer dessa nätverk att utvecklas och bestå. Internationell tjänstgöring i alla dess former bör därför uppmuntras och även utgöra en värdefull merit som tillvaratas. I detta sammanhang finns det även anledning för polismyndigheterna att se över och påtala brister i lagstiftningen för att möjliggöra ett effektivt internationellt samarbete.

- Öka det internationella perspektivet inom polisväsendet

Stockholm den 30 september 2005

Beatrice Ask (m)

Jeppé Johnsson (m)

Hillevi Engström (m)

Anita Sidén (m)

Cecilia Magnusson (m)

Bengt-Anders Johansson (m)

Bertil Kjellberg (m)